

Ahir va reunir-se per primera vegada després de dos cents anys, el Parlament català.

El senyor Hurtado, no pas per primera vegada va, quedar-se a casa...

ELS DE LA LLIGA ES DIVERTEIXEN

L'Acció Catalana s'aguantia pel blat

De com els savis caigueren a l'engranall

Es sabut i Rovira i Virgili ho ha dit públicament a Tarragona, que fa un any i mig el Directori del Partit Catalanista republicà havia acordat dissoldre's, trobant que la dreta havia d'anar a la dreta i l'esquerra a l'esquerra.

Sols que algú va dir: Abans hem de reunir Assemblea general. I què dimontri! A desfer-ho sempre hi som a temps. Però en Bofill se n'anà per un cantó i en Rovira per l'altre. Només quedaren, a l'entorn d'un ministeri, els savis, els tècnics i les víctimes. El partit catalanista s'aguantava des de Madrid.

Quan el President cridà des de Lleida tots els homes de bona voluntat, alguns l'escoltaren. El partit feu Junta i de cidi posar la dignitat per damunt de l'interès patriòtic.

Doncs ara ha arribat el moment de posar en descobert de quina mena era aquest interès i aquesta dignitat. Avui mostrarem als savis del Partit desnonat i als seus màrtirs del Japó, la magnitud de la seva incapacitat política ja que serviren, volem creure que ben inconscientment, una senzilla manobra financera.

Els assabentats de com va desenrotllar-se l'Assemblea del Partit Republicà Catalanista o com se digui, els consta que els més afeïssats defensors de la persistència del Partit i els més entestats en desoir les veus de don Francesc foren els representants de Tarragona, els del sector Lloret-Mallol. Ells es vantaven que si el Partit continuava i empenya lluita de desesperat contra l'Esquerra, a ells es devia.

El que no deien és que són marxistes pràctics. Que ells responen en la posició política al substrat econòmic. Que, en definitiva, pensen que la política ve condicionada pels diners. Són materialistes històrics.

El fet és que el Ministeri d'Agricultura d'Espanya es va creure en la necessitat d'importar blat estranger, per tal

d'assegurar el proveïment. Començà tímidament amb unes mil tones que acabaren convertint-se en dues-centes cinquanta mil.

Si aquestes havien d'anar al pagès per a donar-li blat de sembra a bon preu, és cosa secundària. El que esdevingué és un meravellós viatge d'un vaixell de la Secret.

Encara no s'havia acabat de llegir la Gaceta autoritzant les importacions de blat argentí per sota l'aranzel, que arribava a Barcelona i a Tarragona un vaixell de Bahía Blanca i descarregava unes mil tones que anaven al molí de la "Industrial Harinera, S. A.", propietat del senyor Mallol i Cia.

Uns dies abans el senyor Mallol havia visitat a Madrid, al ministeri, el senyor Marcellí Domingo. En sortir, s'abraçà joiósament a un amic, i exclamà: Estem d'enhora-bona!

—I doncs?
—Que moldrem blat argentí a la nostra farina i a les primeres eleccions en Domingo m'inclourà de diputat en la seva candidatura.

Naturalment, quan el Partit Catalanista Republicà, de tècnics i de savis de l'ull viu, celebrà Assemblea, l'amistat Lloret-Mallol-Domingo, fonamentada en el blat, enganxada fortament per la farina, pesà en la decisió més que la tímida visió dels que ja veien que anaven de bòlit.

I decidiren provar sort una vegada més, fer la última prova. Sense considerar el mal que podien fer a una Catalunya esquerrana, ni pensar que servien els interessos d'una "Industrial Harinera, S. A." i els seus anexes.

Oh, els savis! Oh, els catalanistes del Partit radical socialista madrileny! Oh! els demòcrates del cabdillatge petit caciquista de Marcellí Domingo!
Amb tot això del blat de'n Noguera i Comet no en diem res: Comet, Comet!
I Bebet!

cordu-vos del quart precepte de l'Església: "Subvenir a les necessitats de l'església, segons les lleis i costums".

Però, ¿no havíem quedat que la mendicitat era prohibida?

Un àpat d'homenatge.-Han de canviar de local.- Un espectacle emocionant.-Grans sorpreses

Totes quantes notícies havíem avançat a l'entorn de la grandiositat que revestiria l'àpat d'homenatge als candidats de la Lliga Regionalista, quedaren empèditades davant la mateixa realitat.

Ja de bell antuvi, l'excessiva manca de demandes feu que s'hagués de canviar el lloc i en comptes del Palau d'Art Modern que s'havia pensat i que no reunia prou condicions de capacitat, es decidí que fos a La Criolla on l'acte tingués lloc. Junt amb les condicions apropiades per cabre-hi tots els qui d'una manera o altra hi serien acompanyats per assistir-hi, presentava aquest local condicions especialíssimes que recordarien a molts dels candidats i a les vedettes ja consagrades, els seus començos en la carrera. Molt abans de l'hora assenyalada per començar l'àpat ja es tenia la seguretat que assistirien al mateix els socis del "Montepío de la Nobleza" i una representació de les Hijas de María, així com també altres entitats a les quals prèviament ja s'havien enviat els tiquets amb les corresponents recomanacions perquè es respectés tot el que fos propietat de l'hoteler.

Als carrers que portaven a la sala de La Criolla es veien bon nombre de revenedors que anaven oferint fins a vint-i-cinc pessetes a cada un dels que s'atrevien a comprometre's a assistir a aquest àpat monstruós...

L'ARRIBADA DELS PROHOMS I DELS PRONOIS

A mesura que anaven arribant els capdavanters del regionalisme, eren dignament rebuts per una Comissió d'ex-companys que havent començat com ells no havien tingut la sort o potser la intel·ligència de poder arribar tan alt.

Les escenes sentimentals se succeïen. Hi hagué un moment en què es va temer que l'acte no s'arribaria a celebrar, tanta era l'efusió que alguns posaven en les seves mostres de satisfacció. Els contretulls del local on se celebrava l'acte, eren els qui més es desfeien en aquestes mostres d'afecte. Fou molt comentada i produí el millor efecte la senzillesa i netedat amb què l'ex-ministre de la monarquia excelentíssim senyor Ventosa i Calvell va descarregar d'unes pessetes republicanes a Juanito López Rodríguez (a) La Postales, que en un moment d'efusió s'havia abraçat al Ventosa en qüestió i a pesar de les seves dots de topista no va saber evitar la "feina del seu company ex-ministre.

COMENÇA L'ACTE

Un cop que ja hagueren arribat tots els principals personatges de la festa, aquesta començà i a un senyal del mestre de cerimònies major, Sr. Pol s'assegureren tots posseïts del millor entusiasme.

A la presidència s'hi veia junt amb el senyor Francisquet Cambón els afamats financers Lluís Mackemben (a) Tortuga; Juanito Marsans; Antonio Valldoncella (a) la Madriles; Durany i Ventosa; Tomás Massina (a) el Puñal; Antón Miraclet; Joan Llambros (a) Tramuntana; Irurita (a) Bisbe; Juan Márquez (a) Hortalicero; Puch i Aquidalt; Mariano Rodrigo (a) Marinerto; Valls i Pujols (a) la Elogiosa; Pepito Cortada (a) la Tallada; i altres els noms dels quals omitem per no fer massa pesada la llista. A les llotges del voltant de la sala s'hi instal·laren els correligionaris i admiradors, clients coneguts del barri.

LA GERMANOR DE L'ACTE

Ja és ben coneguda la tradicional serietat amb què actua sempre el bon regionalista i aquest acte transcendent, organitzat en homenatge als candidats derrotats a les passades eleccions no fou una excepció de la "regla". Però és precis tenir en compte que, a voltes, s'han de disculpar alguns excessos que es cometien, portats els protagonistes del mateix entusiasme per la victòria d'uns principis que com

els de la Lliga estan consagrats a anar sempre cap endarrera i que, conseqüentment, cada nova reculada és un motiu per al més fèrvid acalorament.

Socis d'honor, actius i dels que cal anar amb compte, rivalitzaven en demostrar llur entusiasme i els nens de la joventut es veien i es desitjaven per a no ésser víctimes d'aquest excés d'entusiasme que posava en perill el seu físic que quan no alguna altra cosa que ja de petits llurs respectives mamàs (que ells també en tenen), els havien recomanat que servessin curosament.

Aigües: Carabanya, magnèsia, bolado i oli de resina.

Vins: els que faciliti el senyor Maristany.

Xampany: Se suprimí perquè no fes la bullida.

ELS DISCURSOS

El senyor Pol com a majordom reconstruït féu l'ofrena de l'àpat. Després de lloar els individus que havien ingressat darrerament als rengles de la Lliga demostrant així el seu tacte polític, digué que la Lliga no faria sinó el que ha fet sempre, és a dir, jugar amb vuits

una felix intervenció en nom de tots els morts que havia carregat als altres més d'una vegada i que ara com sempre està disposat a seguir carregant.

En nom de l'alta finança parlà Tomás Massina (a) el Puñal, el qual fa un elogi dels beneficis que ell i els seus companys, com el senyor Vidal i Hucha, Pepito Cortada, Juanito Marsans, Antonet Bau Xili i altres, fan al poble treballador, preocupant-se que les seves suors restin ben guardades i no els serveixin pe ra lliurar-se al vici.

Resumí els discursos el "gran mestre" que mitjançant uns signes ben expressius, digué tot el que volia dir i que fou perfectament comprès per la concurrència que quedà encisada de la conservació de la barba d'en Cisquet, la qual cosa fa esperar nous malabarismes del seu prodigiós talent.

Les ovacions se succeïren mentre els oradors anaren desgranant el rosari, que no fou de l'aurora, però de tot hi hagué. Els crits de olé! ansioso! Vivan los hombres guapos! i altres que no ens atrevim a reproduir per por que el paper es torni vermell, feren tremolar les parets de "La Criolla" que ja és dir, acostumades com estan a veure coses grans.

MOT DE LA FIN

Acabat que fou l'acte, els principals homes del partit passaren per torn rigorós a "visitar" el foier de l'establiment i si bé hi hagué alguna protesta perquè alguns trigaven massa i els que esperaven s'impacientaven, tot quedà supeditat a l'entusiasme que regnà i que s'imposà en tot moment.

¿A QUI ES REFERIA?

Els reporters que fan informació a Prefectura de Policia es veïeren sorpresos a la nit amb una denúncia que fou presentada per l'amo de La Criolla contra uns individus que no pagaren la despesa feta al seu establiment.

Els comentaris d'aquesta denúncia han estat nombrosos i sembla que no es tracta sinó d'una competició que els organitzadors de l'acte ressenyat han volgut fer als d'una altra partida que ja havia assajat aquest sistema amb el millor èxit.

Aquesta és la informació que de l'àpat d'homenatge ha escrit, expressament per a EL CRIT, un dels dirigents de la Lliga.

Hi han alguns castellanismes, però això tractant-se de la Lliga no ha d'estranyar-nos: deu ésser per la concòrdia.

Heus ací un grup d'assistents a l'àpat d'homenatge. Assistents, encara que semblin generals.

Com podeu veure hi ha entre ells un mort: Primo de Rivera. Però és que la Lliga sempre ha estat aficionada a aixecar morts.

Abraçades i altres mostres de contentament passaren sense que produïssin cap greu alteració i pogué arribar-se al final del menú que fou d'una exquisidesa gran, com pot constatar-se, ja que el constituïen en primer lloc.

Espàrrecs a la camboniana.
Caldó de gallineta jovençana.
Truites de dos.

Botifarra catalana i assortits variats sense ous.
Dret de cuixa.

Castanyes calentes i "palo santo".

Postres.

i nous i cartes que no lliguen. Parla a bastament la magnífica victòria que significava la derrota obtinguda, fent números que atabalaren els presents i els ausents.

Antonio Valldoncella (a) la Madriles, parlà en nom de tots els seus companys darrerament ingressats en massa a la Lliga. Digué com era solament amb els homes de dreta que ells podien fer quelcom ja que mai no podrien entendre's amb homes com els de l'Esquerra als quals els agrada protegir les reivindicacions femenines.

El senyor Puch Aquidalt tingué

Sota la presidència de Pich...

Un conserge anuncia al president un cert nombre de comissions. Pich ordena que entrin per "parejas" per tal d'evitar excessiva aglomeració en el reduït saló de juntes.

Les comissions entre si, protesten. La queixa arriba a Pich, irritat, i transigeix que entressin per "parejas" de "tres"...

—Us he cridat "en mérito" del resultat electoral. Jo, figura màxima del "Partido Radical" a Catalunya, necessito documentar-me respecte de les causes que han produït la nostra derrota. Tinc el meu criteri però no vull influenciar a ningú. Que parli cadascú de vosaltres, genuïna representació de la força organitzada del "Partido", exposant-me allò que en els vostres "centros" ve a constituir els "latidos" de l'opinió dels afiliats.

Ordre alfabètic.

—Nosaltres creiem que la causa cal cercar-la en la incongruent actuació de Leroux amb relació a la política esquerrista, revolucionària, de la República.

—Els nostres coincideixen en l'anterior punt de vista, però hi afegeixen que la tàctica obstruc-

cionista de la nostra minoria parlamentària vers l'Estatut, ens ha perjudicat molt.

—Demés de tot això, nosaltres pensem que els March, els Emiliano i d'altres no han estat desautoritzats amb prou valentia perquè encara veïem...

—Tots els d'aquella "barriada" hem condemnat l'intent desafortunat d'atraure als no catalans sota determinades suggestions.

—Nosaltres també diem tot això però també hi fem un altre comentari. Volem dir-ho. La massa del "Partido" ha vist amb molt mals ulls l'adveniment de personatges dictatorialistes, monàrquics, monarquitzants, com és ara vostè mateix...

"Allí fué Troya". Unanimitat ostensible en subratllar les darreres paraules del comissionat decidit. Pich s'haferia a la taula de salvació l'única i amb "voz velada" per la emoció", protesta.

—El nostre il·lustre "caudillo" sap prou bé la meua trajectòria de tota la vida. Sembla mentida que us atreviu a discutir les seves decisions. Vosaltres, disciplinats? En el "Partido Radical" d'abans, així no

passava. Si he morrejat la mà d'alguna "Infanta" o he blinecat l'espina davant d'alguna "Majestad", ho he fet amb fins maquiavèliques que per això en pinto sol. Vosaltres què sabeu? La causa de la derrota, ara que us escolto, no és "achacable" a res més que la vostra "estulticia". Pich i Pon és alguna cosa més gran que tots vosaltres, ximplets de bona fe romànica que us passareu la vida somniant truites. Decididament no heu sabut comprendre a Leroux ni a mi... Això acabarà com el Rosari de l'aurora, "sin plumas y cacareando".

A "La Vanguardia" han publicat, en la pàgina d'honor del diari, una article parlant del "Yo-yo", signat per don Marian Rubió i Bellvé...

Algú s'ha preguntat perquè el senyor Marian, en lloc de parlar del "yo-yo", no parla dels afers — dels grans afers — de l'Exposició...

A Barcelona no ens estem de res. Fins comptem amb un Partit de Centre.

Què volen aquests senyors? Senzillament, algun càrrec per ajudar-los a bon viure...

—Sempre ho havia dit que aquest Unamuno era un bon noi. Li hauré d'escriure que es passi a la Lliga.

CINEMA

Rodant el film

Jeannette Trilla, Miss França i Miss Europa 1931, ha debutat al cinema amb el film "La seva millor clienta", de Pierre Colombier.

I entre les coses que ha dit del seu debut davant la "camera", ha fet constar que hi havia dos porquets molt bonics.

No sabem pas per qui ho devia dir.

Fritz Lang, el realitzador de "M", un dels films que més ens han complagut, ha dit que ningú no ha pogut encara o sabut utilitzar les meravelloses possibilitats que el so aporta a la imatge.

Ha dit també que els arguments que es proporciona són mancats d'originalitat i que molts autors són massa sensibles a l'emoció declamatori.

Què hi farem si no pot ser altra cosa?

Esperarem.

Què passa amb la Metro a l'Argentina?

Ja els ho direm un altre dia. Però podem avançar que no és, precisament, que es donin terrossets de sucre.

"L'home que es reia de l'amor", film espanyol, segueix rodant-se als voltants de la nostra ciutat amb ple èxit.

Rafael Rivelles i Maria Ladrón de Guevara assumeixen els papers de protagonistes. Benito Perojo és el director i Star Film és l'editora.

Ens asseguren que aquesta pel·lícula serà el primer èxit del cinema espanyol.

Nosaltres, mentre no la vegem, ho creiem tot.

A Santa Creu de Tenerife estrenaren el film "Trafalgar", i ja és sabut que Nelson perdé un braç en intentar apoderar-se de l'illa de Tenerife, i que fou un dels principals actors en la batalla el nom de la qual du la pel·lícula.

L'empresari del cinema on havia de tenir lloc l'estrena, que pel que es veu es passa de viu, publicà uns programes de mà en els quals deia:

"...i en aquest film el públic podrà admirar la gloriosa figura de l'almirall Nelson; en les primeres escenes amb ambdós braços i després amb un sol. L'altre és el que precisament perdé davant Tenerife".

No cal dir que l'èxit fou gran.

Ja heu estat al Volga?

"L'Opera de Quat' sous", obra mestra de Pabst, ha merescut l'elogi de quants l'han vista, que han estat fins ara uns privilegiats.

Ara sembla que alguns opinen que la censura no permetrà que es passi íntegrament. Ho sentiríem i voldríem que la censura fos exercida per persones que, netes de prejudicis poca-soltes, tinguessin un elevat sentit de l'art i de la cultura.

A Fontainebleau, amb el rei Alfons XIII i el líder lligaire Cambó I

Quai d'Orsay. Grans bulevards. Animació. Automobils, autòmibus, algun "fiacre"... Claxons, bótzines, xiulets dels guardies reguladors de la circulació...

Hem arribat amb l'express de luxe de la frontera, en companyia de don Francisquet Cambó I, al qual no és necessari us presentem, puix que el coneixeu massa, i seria allò de repetir el disc.

Ens hem avençat al líder perquè, si volem ésser clars, no hem vingut a París en companyia seva, pròpiament dit. Hem vingut amb ell, sense que ho sapigués. En una paraula, l'objectiu del nostre viatge a París ha estat el d'espriar que hi anava a fer Cambó I a la capital de França. Ens havien dit a guarir-se la seva gola, però nosaltres som excèptics i no ens ho creiem...

Diem que ens hem avençat. I esperem a la vorera. No tarda el líder, i li agraïm interiorment. Fa fred, i plou...

Acompanyen a Cambó I, que tapat com un escafandrer, dos senyors, dos senyors de debò. Ja els coneixeu, també. L'un és monsieur Chiappe, aquell prefecte de policia parisenc tan amic d'Alfons XIII i la seva parentela, i dels nobles de la noblesa espanyola d'"avant" República. L'altre és Quiñones de León. Aquell decoratiu ambaixador d'Espanya a França.

En tan grata companyia, Cambó I travessa ràpidament la vorera i es fica dins un automòbil enllustrat, que a la portella porta un escut amb una corona reial. L'auto, una vegada rebuda la seva preciosa càrrega, arrenca a córrer.

Nosaltres també arrenquem a córrer muntats dalt un modest taxi, i al primer disc vermell que trobem ja aconseguim el cotxe enllustrat i coronat. Bulevards

enllà, trenca i paf! Ja hi som: Hotel Maurice. Aquell hotel ple de gom a gom de nobles espanyols que solament ho són, de nobles, a França. Catau de conspiradors, ara, de via estreta.

Restem a fora. El fred apreta, però nosaltres, fermes.

Mitja hora, i la cavalcada surt. Don Cambó I s'ha canviat de roba. Va amb xaqué i barret de copa. Pugen, i nosaltres també...

Bulevards, carrers i la carretera...

Ja som a Fontainebleau. No ens deixen entrar als del taxi. Els del cotxe amb corona ja corren parc endins. Però no ens donem per vençuts. Li donem al porter un exemplar d'"El be negre", perquè vegi que som de casa i aleshores ens deixa entrar.

Boscós, arbres, flors, pedrissos. Al fons, el castell. Fa bonic. Trobem una noia. I ens hi fem amics. Resulta ésser de Burgos i cuinera de la casa. Es veu que la nostra trinxera i el nostre bigotet estil Menjou li han fet poca i ens convida a berenar amb ella. Acceptem.

Caram! Tots els servents que ens presenta són compatriotes. Però ens ho aclareixen tot seguit. La gent de la cuina és tota compatriota. Però la dels salons i bars i sales de rebre, són francesos. Ho fan — ens diuen — perquè així no entenguin el que diuen les visites...

No ens interessa massa això, i demanem per a visitar la casa. Impossible! Les ordres són severíssimes. Fem una proposta. Que ens proporcionin un abillament d'ajuda de cambra. La idea fa gràcia — gràcies! — i en un moment ens transformem, com dignes col·legues de Frégoli. Fem patxoca. Perruca blanca, amb els cabells a coll i be, mitges blanques que fan lluir les nostres apolínies pantorrilles... Vaja, que ens trobem castigadors de debò.

Stan Laurel i Oliver Hardy fa ja uns dies que han arribat a Hollywood, disposats a filmar novament. Ara volen fer pel·lícules parlades en esperanto, a l'abast de tots els públics. Això és degut al gran nombre d'ensopagades idiomàtiques que han tingut en el transcurs del seu viatge per Europa.

A París, hi ha gent per a tots els gustos. I quan no saben com barallar-se, se les empenen discutint sobre determinada cosa. Ara els ha agafat la mania de discutir René Clair, el genial realitzador de "A nous la liberté!" Com és natural, René Clair té bon nombre de partidaris i d'adversaris.

Total, fum, un xic d'actualitat i res més.

Emil Ludwig està escrivint en aquests moments el guió de la vida de Beethoven.

Fritz Kortwer, protagonista de

"Karamassoff l'assassí", serà el dissenyat per a encarnar la figura del cèlebre músic.

"No vull saber qui ets". Una cançó, un bes, una dona". Dos títols ben suggestius.

Fritz Lang és l'home dels testaments. Després del "Testament del Dr. Mabuse", començarà a filmar "El testament del marquès de S."

Contencen a ésser massa testaments.

Erns Lubitsch és un home que es guanya la vida bastant bé. Cobra 30.000 dòlars per pel·lícula. Necessita tres mesos per a escriure un "escenari" i dos mesos per a impressionar-lo i no admet variacions de cap mena.

Amb això que ens volen fer creure que Chevalier és andalús l'estan perjudicant enormement.

Ens internem per la casa. Carat, don Alfons! Quines minyonetes que gasta! Però són quelcom morrudes. Es veu que solament fan la gara-gara als senyors. Amb els pobres no hi volen tractes. Seguem el nostre treball detectivesc. No se sent res, cap soroll... Calla! Què és això? Uns gemecs! Uns ais! Seguiu el rastre, i mireu pel forat d'un pany. Oh, meravellós!

Don Alfons en persona, amb el seu nas de lloro i tot, té agafat a Cambó I per la cintura i, sense respecte a la seva personalitat de líder i d'home de grans negocis, li està clavant una pallissa la mar de divertida... Cambó I gemega, però l'altre no afluixa.

—Majestad, basta!
—Bergante! Embustero! Cobarde! Trapella! Hasta me haces hablar en catalán maldito!
—Señor, si no está perdido todo! Si tengo diez y seis diputados todavía! Diez y seis guerreros dispuestos a dar por vos su sangre si es necesario!
—¡Calla, sinvergüenza! ¿Qué has hecho de las doscientas mil leandras que te di del fondo revolucionario monárquico? ¿Qué has hecho?

—Las he repartido, majestad. Las elecciones cuestan lo suyo, y las interrupciones a los mítines de la Esquerra también. Ya presentaré la nota!
Però l'altre vinga pegar, vinga pegar, fins deixà caure a terra el líder, que s'arrossega als seus peus, gemegant com un vedell...

Don Alfons encara li clava una puntada de peu i surt. Ens fa llàstima Cambó I, i correm a ajudar-lo a alçar-se. Ens diu:
—Merci, merci.
—No, senyor Cambó, nosaltres som del terrós. Ja pot parlar en català...

Fa un salt estrambòtic.
—Com? Un català aquí? Que l'agafin! Que l'agafin!
I com un orat, comença a fer sonar timbres i més timbres, posant en renou tota la casa.

Comprenem que és hora de fugir i ho fem. Pel camí de la porta ens topem amb un exèrcit de criats que van i vénen armats de pistoles, fusells i escambres. Però ens creuen un d'ells i no ens diuen ni un mot. Guanyem la porta. Travessem, corrent, el jardí, i sortim a la carretera. El porter, engrescat llegint uns versos de Sagarra que porta "El be", ni ens veu. El taxi ha estat fidel, i encara ens espera. Pugem. Cap a París!

Ja som a l'hotel, perquè nosaltres, quan anem a París, també anem a l'hotel. Un bany, una afaitada, vestit net i al carrer, a prendre la fresca, encara que plougi. Ens apropem a la primera bústia que toquem i hi deixem aquesta crònica, que no sabem si arribarà a temps per a sortir en el número d'aquesta setmana. Si per cas, ja ens ho direu...

El Repòter Fantasma

COETS

No ho diguin a ningú, però els anem a comunicar un secret: Alfons Roure — l'afortunat autor de "La Victima, de Bernat Xinxola" i de "La fi d'un corrido" — ha estat cridat per l'empresa del Romea.

El nostre teatre està de sort.

No hem tingut ocasió de veure "Encagement", de Jaume Rosquelles i Alesan.

Però un amic nostre, que hi va anar, ens diu que "Encagement" és un plagi de "Desitjada".

Ara que el plagiat, en tot cas, ho serà el senyor Jaume Rosquelles i Alesan.

Doncs — sempre segons l'amic — "Encagement" ha dormit el son dels justos per espai de cinc anys a l'administració del Teatre Novecents.

El senyor Josep Maria Sagarra té la paraula.

Al Romea, al públic de nit, li encolenen obres per a infants. Sabiem que el públic era ingenu. Però no tant.

"Deauville, port de París" (No apta per a literats).

"Deauville, port de París", l'èxit de l'any. Cap altra obra fa riure més que aquesta.

Així resen les gasetilles i anuncis de l'empresa.

I és veritat.

A nosaltres ens en va fer molta de gràcia.

Hi pensem tornar.

"Barcelona a la vista" s'ha perdut de vista.

I això que és tan gran.

No l'obra, naturalment.

El que és gran és la ciutat.

Màntua, el gran Màntua, l'incomensurable Màntua segueix essent l'autor que el públic prefereix.

En pocs dies, en les nostres teatres, s'han representat diverses obres d'ell.

Al Pompeia: "El milionari del Putxet".

Al Romea: "La morena de Coll-Blanc".

A l'Espanyol: "Deauville, port de París".

Mentrestant les obres "dolentes", les que no tenen res a veure amb geografies i guies de la ciutat — París, Deauville, Putxet, Coll-Blanc, — les que veritablement tenen mèrits, segueixen sense representar.

Tot sigui per amor a l'art.

Es de creure que aquest any, per seguir la tradició, a l'Espanyol donaran unes representacions d'"Els Pastorets", de Roure.

Es una de les obres més reeixides d'aquest popular autor.

Victor Mora fa temps que no escriu obres patriòtiques.

A Victor Mora, l'adveniment de la República i l'aprovació de l'Estadut, no li deuen haver fet gaire goig.

Amb l'opressió es guanyava més bé la vida.

No és així, amic escriptor?

Puf

A tort i a dret

LA VIDA PRIVADA D'HELENA DE TROIA

Ai! Volem dir d'en Josep Maria de Sagarra. Té dues parts. I té l'avantatge que podeu començar a llegir per la que voleu. Sempre us semblarà la segona, per allò que deia Cervantes: "nunca segundas partes fueron buenas".

En publicar "La vida privada" (reclam gratuït) i en entrar a la vida pública (reclam onerós) marca el moment de la davallada del poeta d'"El Be Negre".

Ara tothom pot comprovar que el senyor DE Sagarra tira per patum. ¡El mal que fan les males companyies!

Després de l'estivat del dia 20, l'òrgan oficial d'Acció Catalana "El be negre" va sortir sèpia. Es ben bé el color lògic. I no ens extranyaria que ara s'inflés i sortís morat.

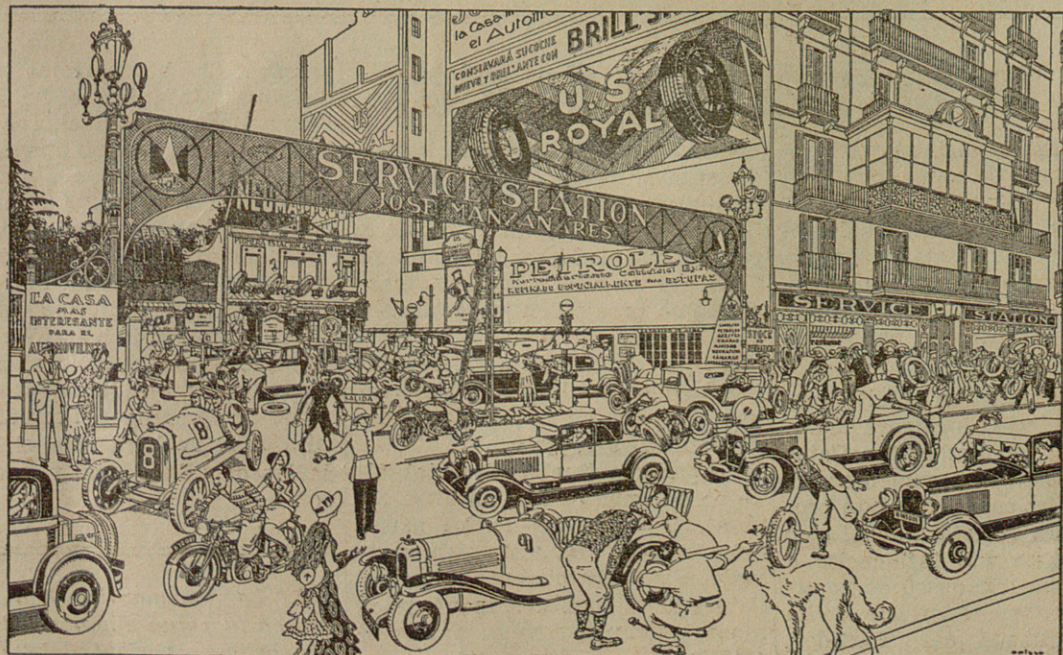
"Mirador" i el Be de l'Hurtado, posen a Grock per damunt dels núvols.

Ells hi entenen amb això dels pallassos.

Sabuda és la instància que van tirar els de la Inacció Catalana perquè els de l'Esquerra els hi regalesin mitja dotzena d'actes per poder dir mal de l'Esquerra des d'un lloc immerescut.

Però l'Esquerra no els volgué admetre, per caritat. Sabia que als sis mesos els hauria hagut d'expulsar per incompetents i reaccionaris, "si més no". Perquè aquelles obres escolars d'aquella comissió de Cultura, eh, Massot?

Tinus

La casa més interessant per a l'automòbil, en gasolines, olis, neumàtics i accessoris

SERVICE STATION, S. A.

Araçó, 270 - 271 i Passeig de Gràcia, 45 - Telèfons: 11550 i 11559

EL TEATRE

Sembla que, per fi, es decideixen

Tot és començar. L'empresa de Romea anuncia selectes funcions que tindran lloc els dies feiners a la tarda. Fer-ho a les nits, és pecat.

No hi posem traves. No ho censurem, i alegrem-nos que — per fi — el teatre de Guimerà, d'Iglèsies i de Rusñol tornin a ésser recordats.

Ara el que manca és que això, aquestes represes — reestrenes, gairebé — es facin amb el màxim de decòrum i de dignitat.

No sigui que per manca de públic a l'espectacle — el públic està tan relaxat! — es representin les obres "que valen" de qualsevol manera, sense encomanar-se a Déu ni al diable ni a l'art. Es a dir: que es posin a escena amb quatre decoracions ròniques i descolorides i sense cura de detalls.

Procurin els artistes de Romea — amb la direcció escènica i artística per davant — prendre's d'una manera seriosa aquestes tardes de dies feiners — ja hem quedat que fer-ho els vespres o en diumenges és pecat — i veurem com el públic, a poc a poc, s'hi va acostumant i

acaba per renegar de tot aquell teatre que l'ha envilit i l'ha analfabetitzat.

Si a tots els teatres — castellans i catalans — es donessin aquestes petites injeccions de vida artística, ens fa l'efecte que del teatre xavacà aviat no se'n cantaria gall ni gallina.

De tot allò que hom en diu autors perquè han capít amb la butxaca i escrit amb els peus quatre sainsets grollers, quatre idiotes vodevils (?) sooms i una col·lecció de coses més o menys espectaculars a base d'unes "girls" filles del Poble Sec, poca cosa en restaria.

Uns — els més — haurien d'anar a estudi a aprendre de lletra. I els altres — que ni per aprendre'n servirien — possiblement es dedicarien a escombrar carrers.

Nosaltres, mentrestant, hauriem escombrat tota aquesta cosa infecta, que percep fantàstiques liquidacions a costelles d'un públic mancat d'intel·ligència i excessivament bo. Ésser bo, a vegades, vol dir ximple.

Tinus

ELS LLIBRES

EN AQUESTA SECCIO ENS OCUPAREM DE TOTS ELS LLIBRES DELS QUALS ELS SEUS AUTORS O EDITORS ENS TRAMETIN DOS EXEMPLARS

TERRES DE L'EBRE, novel·la per S. Juan Arbó. Barcelona. 5 pessetes.

"L'inútil combat" havia fixat la nostra atenció en aquest jove autor que ens descobria "Proa". "L'inútil combat", ens semblava una obra ben interessant que, si tenia faltes, tenia, en canvi, grans qualitats. Indubtablement en S. Juan Arbó hi havia un artista personal, subjectiu, que naixia sense imitar ningú. Així, on tothom imita a tot-

versos amb un cert recel. I és que, senyors, tothom escriu versos, tothom es creu amb dret a contar-nos les renyines amb una dona qualsevol o la tristesa d'un dia de tardor i de mal d'estómac. Fins i tot aquell pobre minyó que es diu Rosend Llates escriu versos... no sabem si és en una lletra de canvi.

I quan els versos són originals d'una dona — dit sigui amb tot el respecte que les dones ens mereixen —, encara ens fan més por.

Heus ací com llegim aquest volum de poesies d'Anna Maria Martínez Sagi hem tingut una sorpresa: una sorpresa ben agradable. Anna Maria Martínez Sagi escriu no els versos de sempre, aquells

Tenen, però, una gràcia ben francesa les novel·les dels Tharaud. Gràcia que, en "Serventa per amor" com en les altres novel·les, és finor, és discreció, és elegància.

"Serventa per amor", és una novel·la que es llegeix amb gust per totes aquestes raons que hem apuntat.

VIDA PRIVADA, novel·la de J. M. de Sagarra

Gentola de "postin" de "Papitu", que va passant per les planes dels dos volums, grisa, mastegada i a sotrats. "Vida Privada" sembla escrita a gran trot, plana rera plana, tricu-tricu, omplint paper. És obre de colzeig. Fa l'efecte d'un dia d'empentes al carrer de Sant Pau. Per cada cinquanta pàgines hi ha un paràgraf, una petita sorpresa. Aleshores respireu. Per les pàgines que té l'obra — i ben repartides —, toquen, en total, dotze sorpreses, dotze respirs. Magnànimament n'hi posem quinze i resulta que us heu empassat, o millor us heu d'empassar, 520 planes, amb gust de croqueta de restaurant, per arribar a trobar un xic d'aigua de pou, i encara alguna no fresca.

Hem fet una enquesta, entre coneguts, que podriem continuar entre els lectors d'EL CRIT. Si has començat a llegir "Vida privada", ja quina plana has deixat tancat el llibre per a no tornar a obrir-lo? Dels nostres coneguts consultats n'hi han uns quants que van de la plana 20 a la 60. Tres a la cent. Un a la 150. Per ara el crític bat el rècord: ha arribat heròicament fins al final dels dos volums de la novel·la.

I es diu que "Vida privada" serà el proper premi Creixells, per a fer parella al premi Ignasi Iglésies, atorgat a una comèdia tan cara com "L'Hostal de la Glòria".

Però que consti que, ni així, el lector abnegat i patriota arribarà a empassar-se aquesta "Vida Privada", tan privada de suc i bruc i tan privada l'empenta. De res més...

Oh, sí: privada també de circulació!

MOT DE LA FIN

Ja ho veieu: nosaltres els d'EL CRIT, també ens ocupem de llibres, també ens agrada fer el savi. Si el fan els altres, també el podem fer nosaltres. Sobretot, si és amb bona fe. I del nostre bon fi no cal dubtar-ne. Parlar de llibres és sempre millor que parlar dels homes. Sobretot dels homes que tenen poc d'home i fan el paperot a l'Ateneu i a "La Criolla".

Nosaltres ens ocuparem de llibres. Per a demostrar que també sabem fer el savi.

La Lliga Regoinalista, davant la repulsa del cos electoral, recorre a l'ajut de Déu.

Ahí, els i les lligaires celebren una missa dedicada a l'Esperit Sant demanant que el millor encert acompanyi les determinacions del Parlament de Catalunya.

Aquest encert que demanen els lligaires es pot resumir en què:

El pa no manqui als rics, que els pobres ja poden morir de fam!

La política a les comarques

Preguem als nostres amics forans, ens trametin notes de totes les injustícies que els faci víctimes la política caciquil.

MOLLET

Després de les passades eleccions els elements de la Lliga Regionalista local ja no gosien dir que guanyaran però diuen que amb una altra empena potser si que guanyaran; que s'ho troguin del cap que encara que facin votar els morts i àdhuc les mortes, no podran ni tan sols igualar els vots esquerrans de Mollet.

Els elements de la F. A. I. des del darrer miting electoral van desconfiar. Han publicat un manifest signat per la F. A. I. sencera (total 98) en el qual entre altres coses molt divertides diuen que són capaços d'empendre-se les contra tota l'Esquerra però (textual) que no s'ho prenguin tant a la valenta, però que primer aprenguin un xic d'ortografia que bona falta els fa.

El senyor Trias de Bes des de que és diputat ja comença a treballar el districte i va fer publicar una nota en la qual deia que havia visitat el senyor Anguera de Sojo per tal de què es nomenessin el jutge propietari i els demés càrrecs de justícia municipal del veu poble de Santa Maria de Martorelles de Dalt, però en canvi no diu que el nostre diputat senyor Grau Jassans, ja fa més de vint dies que té aconseguits aquests nomenaments.

Bé, vaja, tot és qüestió de fer-se li matés la dona.

merits per a les properes eleccions. Ja el coneixem, senyor Trias! Senyor Trias de Bes: ni amb l'ajut d'Anguera de Sojo podrem fer-ne cas de vostè.

Després de l'èxit que la Lliga ha tingut en el nostre poble, amb motiu de les passades eleccions, es diu que el seu "líder" el senyor Sans prepara les maletes per anar a prendre les aigües (les aigües, el xampany té massa preu).

A la Delta, fins li fallà el vot del rector, es veu que els de la Lliga són els que paguen millor.

Sabem, perquè ens ho comunica un que no és encarregat de la "Termeria Moderna" que en Joan Serra, S. A., en un moment de bogeria davant del seu fracàs i el del seu estimat "caudillo" es posà a cantar la marxa real; és més, es diu si en Ferrandiz l'acompanyava fent el soroll típic del borinot.

La Lliga de Mollet, té cinc-cents socis, sembla que la meitat deuen ésser menors d'edat, perquè en les últimes eleccions sols votaren dos-cents cinquanta.

Són molts els senyors de la Lliga que en saber que la Lliga no tenia majories en cap lloc de Catalunya, corregueren a casa per amagar l'ampolla del sulfumant, no fos que alguns es quedessin vidus, algun d'ells ho féu per despit, la seva alegria hauria estat que d'un cop li matés la dona.

LA GARRIGA

El "Dic" de la setmana passada, feia brometa amb el regidor de l'Esquerra, senyor Lupon; suposem que és un atac de ràbia del senyor Pareras i la seva pandilla; i li aconsellem que es faci visitar pel doctor Ferran. O tal volta aplicant-li un cataplasma de "suc de bastó" li passarà.

L'ex-funcionari de l'escorxador municipal senyor Oliver, el qual fou objecte d'una sanció per dilapidar els cabals municipals, sembla que ha aconseguit una bona plaça a la fàbrica del senyor Mallol. "Gats amb gats mai no es mosseguen".

El "tirano" assisteix diàriament a cursos de gimnàs per tal de fer-se tot un atleta; segons diuen, caldrà ésser atleta d'ací endavant per assistir a les sessions de l'Ajuntament.

El regidor senyor Reig ha defensat la creu fins a la mort, ja sap el que fa. Té bon ull clinic, la creu, el calaix, el calaix, la creu.

Hom diu que el futur alcalde de La Garriga serà el músic castigador autor de la sonata "El Tururut".

Ho celebrem, tal volta és aquest l'únic mitjà de fer-lo, anar dret.

EL BARBER DEL "DIC"

VILASSAR DE LA ROCA

En el nostre poble, es dona un cas molt divertit amb el mestre que gaudim. Resulta que la guixalla, que hi va per tal d'aprendre, en lloc d'estudiar, el que fan a dins d'aquell Centre docent, és jugar a bales i a baldufa, cosa que el serà molt útil per al dia de demà. També s'assegura que si el mestre no hi juga, no és perquè sigui massa gran, sinó perquè té por de perdre.

Una prova evident de la democràcia que empra la Lliga Regionalista. Pel districte de Granollers, es presentava candidat en les darreres eleccions per a diputats al Parlament català, i per la Lliga, el senyor (?) Cirera, un hisendat del poble veí de Santa Agnès, i va obligar a tots els seus parcers que es conductessin a un metge amic seu (perquè l'altre és un verdader republicà) sota pena de fer-los deixar les terres, i naturalment per temor a represàlies varen fer el que "l'amo" els manava.

Heus ací com "guanya" la Lliga.

Una obra sensacional

Siete Domingos Rojos

de RAMON J. SENDER
JA HA SORTIT!
A totes les llibreries i quioscos, Ptes. 5'50

hom, — on un pobre diable com Josep Maria Planes pot fer-se un prestigi, a pesar de "pispar" comèdies i àdhuc articles —, és gran mèrit.

S. Juan Arbó no és un escriptor de capelleta, de clan, de grupet, més o menys snob, més o menys bandarra. És tot el contrari d'això, o bé així ens ho sembla a través de la seva obra; un escriptor rebel, independent, sincer, difícilment adaptable.

Ara S. Juan Arbó ens ofrena la seva segona novel·la: "Terres de l'Ebre". "Terres de l'Ebre que en l'ordre de publicació és la segona, és, en canvi, en l'ordre de producció la primera. Ell ens ho fa observar en una breu nota que encapçala el volum.

No ens ha decebut gens la lectura d'aquesta nova obra de Juan Arbó. Al contrari: hi hem vist totes aquelles condicions de novel·lista que havíem vist en "L'inútil combat". I hem vist, a través de "Terres de l'Ebre, el mateix temperament d'artista un xic insurrecte — sortosament — que havíem vist a través de la seva primera obra. En aquesta segona obra, com en la primera, Juan Arbó és un escriptor ja format i personalíssim.

NOCTURN, novel·la per Frank Swinnerton. Traducció de Maria Teresa Vernet. Edicions Proa. Barcelona. 3'50 pessetes.

A la benemèrita Biblioteca "A tot vent" — benemèrita en molts sentits — devem que la cultura del nostre poble s'enriqueixi amb traduccions d'obres d'una gran importància. Gràcies a la Biblioteca "A tot vent" el lector català haurà conegut autors com Marcel Proust, Stefan Zweig, Jacob Wassermann, Franck Thiess, i molts d'altres.

I ara aquest Swinnerton, escriptor anglès interessantíssim i poc conegut.

Per tot això és meritíssim i digne d'elogi la tasca de les "Edicions Proa". Per tot això i perquè en una època de tan terrible crisi del llibre com és aquesta, "Edicions Proa" segueix publicant, és a dir: segueix fent una obra de bellesa i d'intel·ligència.

Franck Swinnerton és, com dèiem un escriptor anglès poc conegut, un dels menys coneguts escriptors anglesos. Això no és d'estranyar, perquè, malgrat la pseudo saviesa d'uns quants intel·lectuals de pa sucats amb oli — però amb poc oli — fins fa pocs anys no havien descobert Bernard Shaw.

"Nocturn" és una novel·la d'un gran interès, plena d'encerts, escrita en un estil agut, fi, sensible, intel·ligent.

INQUIETUD, poesies d'Anna M.ª Martínez Sagi. Barcelona. Sense preu.

A nosaltres els versos ens fan una mica de por. Agafem els llibres de

versos de senyoreta, les admiracions de la qual no han passat d'Antonio Grillo i Ramon de Campomora Anna M.ª Martínez Sagi escriu uns versos seus, d'ella, sentits profundament, entranyablement. Uns versos agils, vius, de forma elegant, de ritme variat i multiforme. Cal recordar d'aquest volum — bellament prologat per Elisabet Mulder amb una versos de factura moderníssima, les composicions "Decia la madra al niño", "Lluvia de setembre", "Mandamientos", "Maternal", "La triste realidad", "La noche en el puerto", "La edad de oro", "Infantil", "Niño".

SERVENTA PER AMOR, novel·la per J. J. Tharaud. Traducció de Carles Rahola. Edicions Proa. Barcelona. 3'50 pessetes.

Jecome i Jean Tharaud són dos escriptors francesos que segueixen la tradició literària dels Goncourt. La segueixen amb un vol més baix, més feixuc, sense la brillantor dels Goncourt. Jerome i Jean Tharaud són dos escriptors francesos que es dediquen preferentment a la novel·la. Un gènere de novel·la suau, simple, senzill, gens complicat. Un gènere de novel·la per a posar en totes les mans. I això que gairebé sempre és un defecte, en els Tharaud és una qualitat. La seva prosa, les seves imatges, els seus conflictes, els seus personatges, no tenen una gran força, un gran relleu, semblen vistos a través d'un vidre esmerilat: un xic borrosos, un xic difusos.

CIUTADANS
Si voleu vestits amb pocs diners i ben elegants aneu a can **BASTIDA**
Passeig de Gràcia, 19
Telèfon 15247

Gran basar de Sastreteria i Camiseria sistema nordamericà, on trobareu amb preus de LIQUIDACIO

100.000 Trajos i Abrics tipus reclam	des de 20 Ptes.
100.000 Trajos i Abrics confeccionats classe superior	des de 40 "
Trajos i Abrics a mida classe superior	des de 50 "
100.000 pantalons econòmics	a 5'95 "
100.000 pantalons fantasia	des de 8 "

CATALANS:
No us oblideu d'escriure sempre amb la ja famosa **Hispano-Olivetti**
fabricada a Barcelona
Oficines: Laietana, 37. — Telèfon 14734 Fàbrica: Pallars, 105 i 107

Premi "Ignasi Iglésies"

Com tothom conjecturava, el primer premi "Ignasi Iglésies" ha caigut a mans del poeta Josep Maria de Sagarra. L'obra premiada és: "L'Hostal de la Glòria".

En sortir els noms dels senyors del Jurat es pogué veure que en el Jurat hi tenia majoria absoluta el conglomerat: "Be Negre", "La Publicitat" i "Mirador". Josep Maria de Sagarra és el pasme de la casa, la meravella del grup. No calia dubtar que se n'enduria el premi "Ignasi Iglésies".

El grup "Be Negre", "La Publicitat" i "Mirador" que integren el jurat, el composaven el gran Patxeco del món literari barceloní; Joaquim Borralleres! — es sol dir: Com l'heroi d'Eça de Queiroz, ningú no podria dir perquè és tan eminent; però ho és.

Pot dir ningú que sap aquest senyor? Es metge i no en fa. Deien primer que sabia molta música. Resulta després que és un gran conxeador de pintura. Ara, per fi, resulta que és una notabilitat en coses literàries. Patxeco meravellós el nostre!

Per aquest grup hi havia també l'il·lustre desconegut Joan Cortès, celebrat traductor de les grans crítiques teatrals dels diaris francesos i conxeador per televisió del teatre mundial.

Arribem a la patum màxim del Jurat: Pous Pagès, el Mestre. Ha volgut la sort que ell, que fou qui expulsà l'Ignasi Iglésies del Romea, hagués d'ésser Jurat del primer concurs per a adjudicar un premi creat a la memòria de l'il·lustre dramaturg mort.

Un senyor de pell fina no hauria acceptat l'encàrrec. No demaneu pell fina a senyors així. Pous Pagès, amb el seu criteri estantís i baldufer, és el que ha influenciat tot el veredict. Jurariem que el senyor Pere Coromines poc art i part hi té. El senyor Ferran i Majoral és

un bon contemporitzador. L'amo de la situació fou, doncs, la gran patum fracassada i l'aprofità per a donar a aquest concurs, que havia d'ésser obertíssim, el caire que l'esmentat senyor dona, tot el que toca, un caire billós de penya, un embafament de burgesisme carrinclon, un alè de betes-i-fils de cantonada.

Fous i Pagès marcà amb les seves comediets salomeres la despersonalització dels autors catalans. Es el primer — després de l'època dels grans nous —, que ha escrit sota el signe protector de la voluntat de l'empresari.

Per paradoxa, ha estat ell, Pous i Pagès, el que ha remenat les cires en el concurs que havia de marcar un retorn a la personalitat, a l'obra original, al teatre amb nervi i amb idea. El nom de Pous i Pagès, i el nom dels dos escolans que l'acompanyaven, imprimí al concurs "Ignasi Iglésies" un caràcter de facció, que fou el que provocà les abstencions que s'han pogut notar en el concurs i el que féu que alguns del concursants hi enviessin obres per certes diferències, però convinguts plenament de la pasturada que el concurs seria i de la ineficàcia de concursar-hi.

Des de la publicació del Jurat que havia de fallar el concurs "Ignasi Iglésies", es digné que el premi seria concedit a Josep Maria de Sagarra. Ens n'alegem pel premiat i ho sentim pel teatre català i pel desredit del concurs. Si el teatre de Catalunya no compta amb obres de més empena que les del poeta que hi ha en Josep Maria de Sagarra, que plegui. El mateix autor de "L'alegria de Cervera" ha confessat que escriu teatre perquè és el gènere literari que dona més diners. N'hi ha prou per a saber què li guia la ploma.

Jordi Mongrell

ELS COL·LABORADORS DE LA LLIGA

—Són uns desagraïts. Tant que hem treballat per ells aquestes eleccions, i ara no ens han convidat a l'apat d'homenatge!

HOTEL SEGUR
CLARIS, 8 : TELEFON 21525

COMPRA MOBLES, OBRES D'ART I TOTA CLASSE D'OBJECTES

SUBHASTA tots els dies a les 6 de la tarda

J. Bertrán, Sardenya, 202. Tel. 55758

PERE BADOSA ORTOPEDIC

Consulta d'11 a 1 i 6 a 8 (excepte dies festius)

Carrer de Santa Anna, 23 - Telèfon 14581 - BARCELONA

Crònica de la setmana

La conversió d'Amadeu Hurtado

ENS han dit que Amadeu Hurtado, vist el resultat de les passades eleccions, es passa a la Lliga. Ell de bona gana, per comptes de a la Lliga, es dirigiria a l'Esquerra. Però tem, i amb raó, que li tanquessin la porta i el deixessin al carrer.

Això del pas d'Amadeu Hurtado a la Lliga ho creiem molt possible. Hurtado és dels que guanyen. En temps de la dictadura no presumia ni deia enlloc que ell era de "la vella guàrdia". Sí, senyor: tan vella que s'ha tornat rancia.

Aquesta oloreta de ranci se sent així que s'entra a casa de l'il·lustre prohoms d'Acció Catalana.

Ens fan passar a un saló i ens diuen que esperem. Don Amadeu, està preparant els números de Mirador i d'El Be Negre — articles que signaran Rossend Llates i J. M. Planes —, i uns anuncis de l'insecticida "Flit". Al mateix temps inspira a Manuel Brunet — el Matteotti de fer riure — una crònica, rancia com la vella guàrdia, per a La Publi.

Al cap d'una estona, passa una minyoneta amb una gran taça de brou de gallina i una copeta de Xereç, per a refer al senyor Hurtado d'aquest treball tan intensiu. Després passa Manuel Brunet. Porta la taça de brou i la copeta de xereç. Com que es pensa que no el veu ningú s'acaba un xic de brou que quedava a la taça. De vi no en quedava gens.

Passa una altra estona i, a la fi, entrem al despatx de don Amadeu. Don Amadeu — vestit amb una bata negra: senyal de dol per "Acció Catalana" — ens somriu amb mig costat de boca i ens dona la mà, que és l'única cosa que dona don Amadeu. Després, però, es penedeix i torna a quedar-se-la.

Com que és de la vella guàrdia, va de dret al bullo i ens vol corrompre.

—Vostès són d'EL CRIT? Un periòdic molt simpàtic, molt simpàtic. Només hi trobo una cosa.

—I és?

—Que a mi no em té gaire simpatia. Jo havia pensat una cosa: arranjat-ho.

—Què vol dir?

—Senzillament: que no parlessin més de mi. Aquell article que em varen dedicar en el primer número em féu perdre l'elecció.

—No pot ésser!

—Expliqui-m'ho a mi!

Hi ha una pausa en el diàleg. El senyor Hurtado aprofita la pausa per a quedar-se trist com una anxova. Després diu:

—Bah! No hi pensem més. Ja està fet i Déu vos en guard d'un ja està fet.

En aquestes paraules coneixem que don Amadeu encara és un "republicà de la vella guàrdia". Ell, però, segueix dient:

—A mi em convindria que em deixessin tranquil. A mi els críts no em proven. I el de vostès, com jo necessito tranquil·litat i bons aliments. Quant voldrieu per a no parlar més de mi en EL CRIT?

—Home!...

—No hi ha home que hi valgui. Quant voldrieu? A mi no em ve d'ací, i estic disposat a donar-los cinquanta bidonets de "Flit".

Nosaltres, un xic empipats, de moment, hem respost:

—El "Flit" guardil per vostè, que li fa més falta. EL CRIT no es ven... Es a dir, sí que es ven, i ben contents n'estem. Es ven al carrer a quinze cèntims.

—Doncs em quedaré tola l'edició quan parli de mi.

—Molt agràt... i ja en farem un tiratge més extens. I ara anem per feina.

—La feina ja m'agrada: sobretot si la fan els altres.

—Ens han dit que deixa Acció Catalana.

—Sí, senyor: la Lliga també vol col·laborar amb la República, ni a les eleccions. I a mi em convé un partit que vagi a un lloc o altre.

—Acció Catalana ja hi ha anat. Ha anat a un lloc molt excusat... I és per això que es passa a la Lliga?

—Sí, senyor: la Lliga també vol col·laborar amb la República, talment com abans havia col·laborat amb la monarquia. A més a més, entre la Lliga i jo hi han més afinitats de les que sembla. La Lliga és un partit seriós i jo sóc un home seriós. No me n'havia adonat fins ara.

—Que fos un home seriós?

—No, senyor: que entre la Lliga i jo hi havien moltes afinitats.

Hi ha un altre motiu, ben poderós també per al meu ingrès a la Lliga. Cambó està malalt, es morirà aviat. I qui queda? Ventosa i Calvell? Ventosa i Calvell no és, com jo, de "la vella guàrdia". Quan Cambó mori jo seré el líder de la Lliga. I em sembla que no em caldrà esperar gaire.

—No ens ha de dir res més?

—Per avui, res més.

I ens ho diu tan malcarat com si fos el propi senyor Cambó. Indubtablement, Amadeu Hurtado badava. Indubtablement, Amadeu Hurtado a la Lliga hi farà un gran paper.

Llegim...

...que a Mèxic tributaran, com tots els altres espectacles, les "funcions religioses".

...que això mateix es deuria fer a tot arreu, començant per Espanya.

...que la religió, en mans dels seus explotadors, no és més que un seguit d'espectacles, un compost de tots els altres.

...que donen "concerts" les campanes, desagradables i molestos per als malalts i obrers que matinen.

...que tenen "coro", igual que als teatres.

...i "baixos", "tenors" i "tiples".

...que els predicadors són còmics dolents que reciten pèssimament els seus estúpids monòlegs.

...que les novenes, tridus, rosaris, etc., no són més que "funcions".

...que són dignes de veure els "espectacles" que es donen als confessionaris.

...que no cal parlar de les pel·lícules que es projecten a les sagristies.

...que als temples hi han "localitats" de pagament i per seccions, com als cinemes.

...que hi ha guardarroba i "atrezzo" més teatrals que en una companyia de revistes.

...que, donat que representen i cobren, és just que tributin.

Un capellà sermonejava:

—No en feu cas d'aquests ateus, fills meus; doneu-nos els vostres diners, i nosaltres us donarem la pobresa, que és la major virtut!

COM ES PRESENTAREN AL PARLAMENT CATALA ELS DIPUTATS DE LA LLIGA.

Bombes de mà

Llegim:

"Lerroux sigue ocupándose de las cosas de Cataluña".

A sant no sabem de què.

Encara no s'ha desenganat l'emperador del Paral·lel que aquí no hi ha qui es recordi d'ell?

Que potser torna a tenir esperances?

Sí és així, ja riurem.

"El Be Negre" ja torna a ésser negre. Ha recobrat el color.

Fou una anèmia que li durà una setmana.

Sembla que algú va receptor-li unes cullerades d'oli de fetge de... resignació.

Per al dijous, dia 8, festivitat de la Mare de Déu, de no ens recordem de quina Mare de Déu, els catòlics i els monàrquics havien organitzat una rrrevolució.

Al programa hi figuren bombes, canonades, corre-cames i pistons.

1952

—El Lerroux perquè aquest any, senyor Sagarra, tornarà a guanyar el "Premi Ignasi Iglésies".

Pistons, en lèxic "caló", són "andoles" i "beales", per ells.

I d'això, d'aquesta "pasta", els catòlics i monàrquics en gasten molt.

Però ens fa l'efecte que plourà i se'ls igualarà la rrrevolució.

Tant com ens divertirem si veiem aquest espectacle!

Llegim que, a Huelva, distingides personalitats de les confraries religioses, senyors d'aquells que duen l'escapulari clavat al pit com un lapa consciències i resen un pare-nostre abans de dinar i de sopar i una "salve la patria, reina de los cielos" abans de posar-se els païcs i l'estrenya-caps, protegeixen a determinats elements partidaris de la destrucció.

Eh, que fan bonic, aquestes coses?

Això perquè hom se'n fii gaire de certa genteta que vesteïen i fan de senyor i combreguen i confessen i creuen amb el Totpoderós.

Sort que el Totpoderós — que era bon home, gran demòcrata i repulent ploure.

blicà de cor — ja com aquell que sent ploure.

Lerroux anava a prendre el tren en direcció a Barcelona en el precís moment en quò fins a ell arriben uns rumors sensacionals.

Lerroux es repensa, mou el cap, s'aferma els lentes, toca l'ase, es moça, fa una pausa i diu: — No me'n vaig!

Déu nostre! Què deu passar? Vols jugar que don "Ale" representa un segon acte de comèdia per a fer-se interessant?

Nosaltres també fem una pausa. També mobem el cap. Però no toquem l'ase ni ens afermem els lentes. Ens llimem a somriure i a exclamar:

—Es un gran humorista el cap dels radicals!

Sonen noms: Lerroux, Maïra, Alba...

Es parla de governs de concepció...

Es diuen coses, moltes coses...

Es murmura i es fan pronòstics... Molts fins es fan il·lusions.

Però, vaja, allò de "a rio revuelto ganancia de pescadores" no s'ha fet per vostès, senyors cavernícoles, senyors conspiradors...

Al poble no li fan per les coses que es diuen i es murmuren.

El poble, mani qui mani i passi el que passi, serà republicà. I es-querrà.

Ho tenen entès? Sí?

Doncs, mentre, vagin vivint d'il·lusions.

POLVORA

PERDIGONS

Les dames de l'aristocràcia encara es befen dels pobres.

L'altre dia, una senyorassa acomiadada una pobra dona que li fregava el pis per deu miserables rals, dient-li que la República li havia imposat fer estalvis, puix que els negocis del seu marit no rullaven com en temps de la dicadura. I, en lamentar-se la pobra dona, la senyorassa li contestà:

—Vagi a veure el senyor Macià, que ell, que és amic dels pobres, li donarà pa si no en té!

I la senyorassa restà tan satisfeta de la seva gesta...

"La Vanguardia" fa el joc als brètols de la Lliga.

Durant el període pre electoral, remarcava els actes de l'Esquerra en els quals hi havien aldarulls provocats pels pistolers de la F. A. I.

Però es callava aquells altres que els seus amics de la Lliga no podien donar per aquests pobles republicans de Catalunya, que els reben a cops de pedra. I encara, no fa gaires dies, feia un elogi a l'"A B C", elogi que, per taules, era una censura a la tasca del govern Azaña.

"La Vanguardia" està jugant amb foc. I pot cremar-se!

El feliç retorn del senyor Grisó

La notícia que el senyor Grisó s'havia reintegrat a Barcelona, un cop finit el seu llarg programa electoral, fou dignament celebrada a tots els llocs on la presència d'aquest senyor era tan esperada.

Està clar que els qui més es congratularen del seu retorn foren els mossos d'Esquadra, guàrdia civil i policies que amb el millor zel i bona intenció s'havien dedicat a la seva recerca per tal de cerciorar-se per encàrrec especial del jutge idem que enten en l'afer de la venda d'empleus municipals, que res no li havia pogut passar a la seva interessant i simpàtica persona.

La notícia, doncs, de la seva sola presència, omplí de contentament els individus ja esmentats i entre tots decidiren organitzar un homenatge que des dels primers moments adquirí proporcions insospitades ja que al mateix s'hi volgueren ajuntar representacions digníssimes que no pogueren ésser desalrades i que per tant, vulgues que no, s'hagué de permetre que prenguessin part a la festa que en un primer moment volia ésser una cosa íntima i que en realitat es va generalitzar en un homenatge fervent i càlid a tot el partit radical representat en la persona d'aquest brau i digníssim lluitador que avui encara ostenta una representació a la minoria que don Lacandru té a l'Ajuntament de Barcelona.

Ara sembla que un altre homenatge que li preparen tindrà lloc a l'Audiència per no haver trobat un altre local que reunís condicions de comoditat com aquell. Li desitgem que li sia breu.